

Проблеми та перспективи розвитку страхування життя в Україні

Анна Паскевич

магістрант кафедри фінансів,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

Формування ринку страхування життя має інституціональне значення в розвитку економіки. Виконуючи функцію накопичення грошових коштів, страхування життя акумулює внутрішні інвестиційні ресурси суспільства, і сприяє поліпшенню економічного стану країни. Загальновідомо, що у розвинутих країнах частка страхових компаній в інвестуванні економіки становить біля 30%. Таке значення страхування життя визначає необхідність розвитку цього ринку і в Україні. Зміни, що відбуваються в українському суспільстві: політичні, економічні та соціальні перетворення, обумовлюють необхідність посилення уваги до страхового захисту населення.

Страхування життя-це вид особистого страхування, який передбачає обов'язок страховика здійснити страхову виплату згідно з договором страхування у разі смерті застрахованої особи, а також якщо це передбачено договором страхування у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку.

Тенденції ринку страхування життя у свою чергу визначають потребу виявлення чинників, що гальмують його розвиток, та необхідність пошуку шляхів їх подолання. Зазначене дозволяє стверджувати про актуальність дослідження проблем та перспектив розвитку страхування життя в Україні. Дослідженню страхування життя, його специфіки та тенденцій розвитку присвячені праці таких учених, як В. Базилевич, О. Гаманкова, О. Залетов, Ю. Клапків, І. Козьма, Л. Куделя, Г. Кулина, Я. Медвідь, Л. Приступа, О. Радецька.

Метою дослідження є висвітлення особливостей теоретичних і практичних засад формування та розвитку страхового ринку України, забезпечення стабільності роботи суб'єктів ринку у сфері страхування, а також визначення можливих напрямів його покращання.

Основні показники діяльності страхових компаній в Україні за останні три роки мають позитивну тенденцію: чисті надходження страхових платежів (премій, внесків) по страхуванню життя та рівень чистих страхових виплат збільшуються, зростає і кількість страховиків, що здійснюють страхування життя, про що свідчать наведені у попередньому розділі дані. Отже, поступово зростають обсяги страхового ринку. Помітною тенденцією ринку є висока концентрація у столиці і промислових центрах у Києві, Харкові, Дніпропетровську, Запорозжжі й Одесі. У західному регіоні невелика кількість страховиків пов'язана з відсутністю в ньому великих промислових підприємств, також низькою платоспроможністю населення. Більш 70% страховиків, що активно працюють у сфері страхування, знаходяться в Києві, при цьому їхня питома вага в надходженнях страхових платежів складає близько 90%. У цілому, намітився незначний ріст страхування

життя в Україні. Це пов'язано з підйомом економічного добробуту населення, а також з інтенсивною роботою компаній по страхуванню життя, створених в останні 3 роки, що використовують сучасні форми і методи продажів страхових послуг.

Інша тенденція ринку-прихід іноземних страховиків на український ринок та нарощування їх потужності. Фактично вже сьогодні вітчизняні компанії не можуть конкурувати з іноземними, так як останні мають багаторічний досвід, передові програми, сформований імідж. Конкуренція на страховому ринку зростає і це йде тільки на користь як компаніям, так і споживачам цих послуг.

Існують проблеми, які гальмують розвиток страхування життя в Україні, а саме:

- відсутність законодавчої бази яка б гарантувала збереження вкладених коштів та прозорість інвестиційних інструментів;
- відсутність відповідних традицій страхування життя;
- інфляція, нестійкість національної валюти;
- неспроможність населення та підприємств купувати страхові послуги через відсутність вільних грошових коштів;
- велика кількість страхових компаній з низьким рівнем капіталізації, а також слабкий розвиток національного перестрахового ринку.

Враховуючи ці проблеми існує необхідність модернізації даної сфери страхування.

Таким чином обґрунтували важливість страхування життя для соціального захисту населення, який разом із державним соціальним страхуванням в перспективі зможе вирішити проблеми щодо пенсійного страхування та охорони здоров'я, не навантажуючи державний бюджет.

Держава повинна сприяти розвитку сфери страхування життя за допомогою проведення низки заходів, а саме:

- встановити податкові пільги для страхових компаній, тим самим забезпечуючи їм умови функціонування на рівні з Державним Пенсійним фондом;
- встановити податкові пільги для інших юридичних осіб, які планують укласти договори страхування життя своїх працівників;
- встановити такі умови страховикам, які би дали змогу пропонувати альтернативні програми страхування, які були б доступні для населення.

Таким чином, розглянувши вищеперечислені заходи та реалізувавши їх страховий ринок України значно поліпшить фінансові можливості страхових компаній, а також фінансовий ринок в цілому.

Розвиток страхування життя, та корпоративного страхування життя зокрема повинен закрити частину прогалів в соціальній політиці держави, в першу чергу в системі соціального захисту населення та його пенсійного забезпечення. Таким чином в Україні буде зроблено перші кроки в напрямку перенесення частини соціального навантаження держави на страхові компанії.

Отже, страхування життя є важливим засобом захисту рівня добробуту та

забезпечення стабільності економічної системи і досить могутнім джерелом внутрішніх інвестицій. Доведено, що незважаючи на позитивну динаміку розвитку цього виду страхування, наша країна ще має розв'язати велику кількість проблем, пов'язаних з відсутністю відповідних традицій страхування життя, недостатньою кількістю операторів і агентських мереж, неурегульованістю вітчизняного законодавства щодо суб'єктів страхової справи, особливо з іноземним капіталом тощо. Для того, щоб вийти на новий рівень страхування життя, потрібно використовувати досвід розвинутих держав, адже це сприятиме розвитку національної економіки та подальшій інтеграції в світове господарство.

Ключові слова: страхування; життя; проблеми та перспективи.

Список використаних джерел

1. Васильчишин О. С. Проблеми розвитку страхування життя як соціально значимого виду страхування. *forinsurer/public/02/11/23/118*
2. Коваль О. П. Щодо запровадження Фонду гарантування страхових виплат за договорами страхування життям: *Фінанси України. 2020.-383 с. 9.*
3. Гаманкова О. О. Страховий ринок України у глобальному страховому просторі. 2021.-№ 5 с. 58- 67.
4. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України. *<http://nfp.gov.ua>.*